

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3028

Vragen van de leden **Van Bommel** en **Kooiman** (beiden SP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat de Nederlandse regering bezwaar heeft aangetekend tegen de herintreding van Bolivia in het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen uit 1961* (ingezonden 16 januari 2013).

Antwoord minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 26 augustus 2013)

Vraag 1 en 2

Is het waar dat de Nederlandse regering bezwaar heeft aangetekend tegen de herintreding van Bolivia in het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen uit 1961?¹

Indien ja, wat beoogt de regering met dit bezwaar? Wil de Nederlandse regering dat Bolivia geen deel gaat uitmaken van het belangrijkste verdrag inzake verdovende middelen?

Antwoord 1 en 2

Nee, de Nederlandse regering heeft geen bezwaar aangetekend tegen de hernieuwde toetreding van Bolivia tot het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen, 1961, zoals gewijzigd door het protocol van 1972, zoals ook uitdrukkelijk in de tekst van het bezwaar is aangegeven. Het bezwaar heeft dan ook geen gevolgen voor de werking van het VN Drugsverdrag tussen Nederland en Bolivia.

Vraag 3

Hoe is het te verklaren dat de Nederlandse regering geen bezwaar heeft aangetekend tegen het door Bolivia ingediende amendement op artikel 49 van genoemd Verdrag, waarmee hetzelfde doel werd beoogd als de herintreding met een voorbehoud? Is het juridisch onder alle omstandigheden onaanvaardbaar dat een lidstaat een verdrag opzegt en herintreedt met een voorbehoud? Zijn er voorbeelden waar deze procedure door andere lidstaten is gevolgd? Zo ja, welke landen hebben dit eerder gedaan?

¹ <http://www.druglawreform.info/en/weblog/item/4272-schijnheilig-bezwaar-van-nederland-tegen-het-kauwen-van-coca-bladeren?pop=1&tmpl=component&print=1>

Antwoord 3

In maart 2009 stelde Bolivia een wijziging van artikel 49 van het VN Drugsverdrag voor. Overeenkomstig de bepalingen van het verdrag treedt een dergelijk wijzigingsvoorstel voor alle verdragspartijen onmiddellijk in werking, indien het door geen van die verdragspartijen binnen een termijn van achttien maanden is verworpen. Het wijzigingsvoorstel is vervolgens ruim binnen die termijn door verschillende landen verworpen, waardoor het beoogde effect, onmiddellijke inwerkingtreding, niet meer kon worden bereikt. Vervolgens heeft Bolivia het Verdrag per 1 januari 2012 opgezegd en aansluitend aangekondigd opnieuw partij te worden met een voorbehoud met betrekking tot het traditioneel gebruik van cocabladeren. De depositaris van het verdrag heeft alle partijen bij het verdrag daarvan op de hoogte gesteld en daarbij aangegeven dat partijen, gelet op het feit dat Bolivia een voorbehoud maakt dat niet is voorzien in het verdrag, bezwaar kunnen maken (art. 50, lid 3). Deze mededeling heeft geleid tot bezwaren van de volgende EU lidstaten: het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Italië, Zweden, Finland, Portugal en Ierland. Daarnaast is nog bezwaar gemaakt door de Verenigde Staten, Canada, Japan, Israël, de Russische Federatie en Mexico. Het door de Nederlandse regering aangetekende bezwaar is ingegeven door zorgen omtrent de integriteit van het verdrag en de juiste toepassing van het verdragenrecht in het algemeen.

Het Nederlandse bezwaar richt zich daarbij uitdrukkelijk tegen de door Bolivia gevolgde procedure van opzegging, gevolgd door hertoetreding maar dan met een voorbehoud. Die procedure is internationaalrechtelijk omstreden en onwenselijk, omdat hierdoor de bestaande internationale regels met betrekking tot binding aan verdragen en voorbehouden worden uitgehold en de stabiliteit van verdragsrelaties wordt ondermijnd. Nederland maakt in voorkomende gevallen steeds bezwaar tegen een dergelijke handelwijze. Geen van de partijen bij het verdrag heeft eerder op een dergelijke wijze gehandeld. Iets soortgelijks heeft zich wel bij andere verdragen voorgedaan. Zo heeft bijvoorbeeld Guyana in 1999 het Facultatief Protocol behorend bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van de Verenigde Naties opgezegd om aansluitend opnieuw partij te worden met een voorbehoud ten aanzien van het klachtrecht van terdoodveroordeelden. Nederland heeft toen evenzo, net als de EU lidstaten Duitsland, Frankrijk, Finland, Polen, Spanje en Zweden, mede vanwege die handelwijze bezwaar gemaakt. In dat geval richtte het Nederlandse bezwaar zich uitdrukkelijk ook tegen de inhoud van het Guyaanse voorbehoud.

Vraag 4

Erkent de regering het culturele belang van het cocablad in Bolivia en respecteert ze de status van het traditioneel gebruik van coca zoals in de Boliviaanse grondwet is vastgesteld? Zo ja, staat het aangetekende bezwaar niet haaks op deze stellingname? Zo niet, waarom niet?

Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 3.

Het Nederlandse bezwaar spreekt geen oordeel uit over het traditionele gebruik van het cocablad in Bolivia en de status van dit gebruik onder nationaal recht.

Vraag 5

Erkent de Nederlandse regering dat de verdragsverplichtingen wat betreft het cocablad en het uitbannen van het traditionele gebruik van het kauwen van coca achterhaald zijn en in tegenspraak zijn met de ook door Nederland ondertekende VN Verklaring over de rechten van inheemse volkeren van 2007? Welke andere optie stelt Nederland voor aan Bolivia om dit juridische conflict tussen de Boliviaanse grondwet en inheemse rechten enerzijds en het verbod op het kauwen van coca in het verdrag uit 1961 anderzijds op te lossen? Is de Nederlandse regering zich bewust van het feit dat het aangetekende bezwaar zich in wezen keert tegen de Nederlandse praktijk van voorbehouden in drugsverdragen als het verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikehandel in verdovende middelen en psycho-trope stoffen van 1988?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 4.

De regering van Bolivia is verantwoordelijk voor de naleving van haar internationale verplichtingen.

Wat in de vragen de «Nederlandse praktijk van voorbehouden in drugsverdragen» wordt genoemd, houdt niet meer in dan één voorbehoud bij het VN-verdrag van 1988 dat bovendien geheel in overeenstemming met de regels van dat verdrag is gemaakt.

Vraag 6

Is de regering zich ervan bewust dat het bezwaar tegen herintreding van Bolivia met een voorbehoud ook de juridische speelruimte zou kunnen inperken ten aanzien van het Nederlandse beleid inzake coffeeshops? Beoogt de regering met het bezwaar tegen de Boliviaanse herintreding, een juridische drempel op te werpen tegen mogelijk toekomstig gebruik van deze procedure door andere landen – inclusief Nederland zelf – om een legale regulering van de cannabismarkt mogelijk te maken?

Antwoord 6

Het standpunt van de regering op het gebied van de regulering van cannabis is genoegzaam bekend. Dit standpunt is onlangs nogmaals door de minister van VenJ eenduidig verwoord tijdens het Algemeen Overleg met de Vaste Commissie voor Justitie van 13 december 2012 en het daarop volgende VAO van 17 januari 2013.

Vraag 7

Is de Nederlandse regering bereid het ingediende bezwaar tegen herintreding van Bolivia in te trekken? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 7

Het in relatie tot Bolivia gemaakte bezwaar past binnen het verdragenrecht. Het bezwaar spreekt geen oordeel uit over het traditionele gebruik van het cocablade in Bolivia en de status van dit gebruik onder nationaal recht en heeft geen gevolgen voor de toetreding van Bolivia tot het verdrag. Gelet op de inhoud en strekking ervan is er geen aanleiding het gemaakte bezwaar in te trekken.